

Lobas Mikēl Franke

250179

Keleivis Karaliūcziuje
kas Uarninką išbūdams kape-
toj ant bile kofis Pūsto
apsteliotas su Pūstpinin-
geis ant Vertainio Metū
4 Egr. 9 Pf.

Keleivis

Jey kursai dėl Keleivjo
Kunigui Kuršacziui lę
rašyti norėtu, tay jo Gro-
mata ji rgs Karaliūcziuje
Löbenichisches Hospi-
tal Ns 1.

Karaliūcziaus Broliams Lietūwininkams Žinēs parnešas.

Ns 39.

Karaliūcziuje. 27. Septembert

1859.

15. Nedėdienėje po šv. Traicės.

Evangelija: Matt. 6, 24—30.

Gromata: Gal. 5, 25. iki 6, 10.

Pjutiēs Szwente.

„Dabokitēs ir saugokitēs Godo, nēs ney wiens
iš to n'issilaito, kad didi Turtą igawēs.“
Euf. 12, 15—21.

Taip sako niekadēs ne melojanti Burna Swieto
Išganytojo, ir patwirtin šitą Žodi per Prilyginimą Nu-
sidawime apie tą Bagotąjį, kūrē, Daugybę savo Turtū
suvalēs, ir sawo didiji Žopostą i naujey pakurtasēs Stu-
nēs sukromēs, ketino sakyti sawo Dušei: Dabar buk
Pakajuje, walgi, gerk ir buk linksmas; tu turi didi Žo-
postą daug Metams. Jis sawo Apjētime ne numane,
kofioj Wargingystėj jis buwo, ir kad Wiešpatēs buwo
apsiēmēs, jam jo Dušę dar tą paczę Nakti atimti. Dgi
geray bus ir mums, musū Pjutiēs Szwenteje šito Žo-
dzio atsimintis ir iš Žegnonēs mums iš Naujo nudaly-
tosēs pasidziaugiant rupintis, bagotais pastoti Diewėje.

Wiešpatēs yra mums ši Met ypaczey sawo dūsnin-
gąjē Ranką atwērēs ir musū Laukus bey Daržus ap-
stingay peržegnojēs. Toktai matydamas dziaugias Swie-
tas. Begu ne retasis Gaspadorius ir Ukininkas rokoj,
kaip jis sawo Naudai daugiaus Dalpōs turēsēs pasida-
ryti, kiek jis galēsēs iš suwalhtujū Waisiū ant Durgaus
nugabenti, ir kiek jis tūmi sawo Pasilaitimą pagerinti
ištesēsēs. Dgi ir Wargdienei dziaugias, rokodami, kad
jie ši Metą jau ne privalysę badėti ir galēsę pigesnēs
Dūnelēs pasiwalgiti. Ale minau saugokimis, idant mes
Dowanomis besidziaugdami Darwējo n'uzmirštumbim, ir
minau Mamonui šluždami sawo Szirdi aukšciaustiamjam
Wiešpacziui užgintumbim. Wiešpatēs liudij patšai: Ney
wiens iš to n'issilaito, kad didi Turtą igawēs. D tai
ir tikriausioji Tiesa. Ne Turtai tamę maitin, ne Tur-
tai tamę rēdo, bet Wiešpaties Malone bey Žegnone.
Kad jis sawo Walgi ne nor žegnoti, tay tu gali wis
kas Dien ir štaniausis ir rēbjausis Rasneis prisimal-
giti: tu tikt turēs nudziuti; kad jis tamę ne nor žeg-

noti, tay tu gali Dien ir Nakti nusirupintis, nusiproce-
wotis ir nusitruštis, tu tacziau Nieko ne turēs. Iš
Diewo pareit kojna gera Dowana.

Uk kad mes ben to niekadēs ne mirštumbim, bet
wisadēs su širdingiausia Dekawone Aukšciausiojo Ma-
lonēs minētumbim, kuri mus Metēs iš Metū aprupin,
ir wis kas Dien mus sotin sawo Gerybėmis, o tai ir
tada, kad Diewo Ranka mums tujū ir tikt Razumēli
sutekusi, tą Razumēli jis taip žino žegnoti, kaip tenay
andēs Raslēs Miltus Kade ir Alėjy Ižbone. 1 Kn.
ap. Karal. 17. Persk. Dgi per jo Žegnonę tur ir pras-
ciausiesi Rasnelei, kurius tu suwalgai, tam Darpōs ir
Sylōs sutekti ir sawo Sweikatēlę stiprinti. Iš Diesōs,
kurs tikt kiek norēs ant to daboti, kaip wistas Swiete
nusidūst, tas ir išpazis, kad ne wienintely Dūna minta
žmogus, bet kojna Žodzju iš Diewo Burnōs išeinan-
czju, Matt. 4, 4., ir kad todēl godėti, spulėti ir šykš-
rėti Krikščizoniui powisam ne privalu, o ir ne pūlas.
Dikray, tai Belnio Prigawimas, kad žmones taip la-
bay ant swietiskū Gerybjū ussipūle, jog jie tū taip di-
dey geidauja, trokšta ir rupinas, ir tujū lę prapuldi-
dami arba tū ne daug turēdami nusismutnij ir nusime-
nas, tarši Turtai žmogu išlaitę.

Labjausey reik jēškoti gymosēs Dūnas, mus ne tikt
czēsisklay, bet ir amžinay maitinancziōs, kuriōs walgēs
Nieks ne alks, ir to Gērimo, kurio gērēs tu amžinay
ne trokši. Bet šita Dūna ir šitas Gerimas tai yra
musū mielas Ponas Jėzus bey jo Malone. Dušids
Gywastis, tai tikroji Gywastis, tą dwasisklaji Gyw ši
reik labjausey išlaityti. Jau Kunas t'esie neturting. s,
te kencz jis Stokōs bey wisokiū Wargū, ogi galjausey
ir te miršta jisai, kad tai Wiešpaties Wale ir jo Udy-
na priejusi, jey tikt Dušia bagota Diewėje, ir gywa
yra Jėzujē Kristujē sawo Wiešpatije. Tokē Dušele sa-
ko: Kad aš tikt tamę turiu, tay aš n'atboju ney Dan-
gaus ney Žemēs. Pf. 73, 25. Tokia Dušele ir tu-
rēdama yra tarši ne turinti, ji dziaugias tarši nesidziaug-
dama, ji prie šitū kuniskū Daiktū niera prilipusi; ale
antraip ji ir kunisklay warginga budama, tacziau yra
bagota. Wargai jeišei Nieko ne gal padaryti, o ir patš
Smertis jē ne gal iweikti. Wargai ir Wargingumas
jē waro tikt wis daugiaus artyn pas tikrąjē Wersmę
wiso tikrojo Apstingumo ir Bagatumo, o Smertis jē
nugabena pas paczę Gywosties Crowę, kur ji ne pa-
liautinay atsigaiwindama Išganime gywa bus amžinay.

Bet czionay ant Zemes toke Dieweje bagota Dusele
Wiešpaties Meilingumo atsimindama giešti:

Kas Iyg Twaiais mane žegnoja?
Kas walgibin, kas deng mane?
Priegabos' kas mane saugoja?
Tai Tu, tai Tu darai, Diewe!
Pries mano tulimus Griekus
Tu neiškalbamay kantruš.

Aš Meilei Lawo wis gtedosu,
Kiejuwis kol ispenys kalbet.
Law Kiaupšę aš apierawosu,
Szirbis kol man norės kriet.
D kad Burna jau neb'walios,
Lay Law dar Atdusei giedos. Amen.

Smutna žine iš Borneos.

„Tame išpazinom Meile, kad Žis sawo
Gywasti už mus palikęs; ir mes taipjau tu-
rim Gywasti už Brolius palikti.“ I Jon. 3,
16. Taugi mątom: Gywasti už Gywasti. Žis mums
yra pirma ešis ir yra sawo Gywasti už mus Grieki-
ninkus palikęs. D kgi dabar? „Tar Kristus: Sekite
manę!“ „Kurs ne atsisako Wisam, ką jis tur, ne gal
buti mano Mokitinis. Bet kas sawo Gywasti prapul-
do dėl manęs, tas ta suras.“ Taugi Wiešpats nor,
kad mes sawo Gywasti už jo Gywasti dūtumbim, taip
kaip jis sawo Gywasti už mus Gywasti dawęs. Ne
taipo, kaip kad mes per sawo Apiera jo Apiera ir per
sawo Gywasti jo Gywasti užmokētumbim; ne taipo.
Žis mus yra su neužmokama Meile pirma mylėjęs.
Ale kas toktai gyway tik, tas ne gal kitaip, jis tur už
Kristu sawo Gywasti dūti; nės Meile Kristaus ji taip
werczia. Mes i Pono Sežaus Meile tikėdami tai turim
daryti, budami ant to priversti, ale ne per Prywarta
kokiū wiršutiniu Budu, bet ta Prywarta gywena Szir-
diės Widuje ir yra džiaugsminga, saldi ir noringa;
Gyws, tikis Kriščionis su gera Wale ir linksma Szir-
dimi sawo Gywasti paliekt Kristaus dėley. Toktai mo-
fin mus Kriščionystės Nusidawimai iš wisų Gžėsū,
iš pat seniausiųjų, kaip ir iš šwiežiausiųjų. Rožnas
Ewangelijos Pasuntinys, tarp Pagonū išeidams, tur
gataws buti, sawo Gywasti apierawoti. Ale ne tikt
Pasuntinei, bet ir mes Namiej pasiliektantieji, turim tai-
pojau apsiimti, kad Keikals, be Murmėjimo ir su Džiaug-
smu Wislab, ale ir powisam Wislab, Wiešpacziui apie-
rawoti, ne tikt koki Pininga — bet ir pati Gywasti.
Suk ne žinom, kaip weik Wiešpats toktai ir iš musū
norėtu prašyti, kaip jis toktai nū Ewangelijos Pasun-
tiniū ant aziatiskosids Salos Borneo, nū musū toli
i Žiemės Rytus gulinczids, dirbancziujū yra šime Gžese
prašęs. Pasuntinys Wan-Hoefen, kursai dar tikt
pirm wieno Meto prie musū buwo apsilankęs, ir tikt
pirm Trumpo ant sawo Darbawietės tenay buwo su-

gryžes, atrase apie šita ant Borneos Salos tarp
Kriščioniu nusidawuseje Razbajstę Kapejui musū Pa-
suntinystės Draugystės, Ponui Konsistorialrotui Weiss,
Gromatę, kure mes ir žums norime prisusti, ale cze
reik pirmjausej sekanczius Dalikus papasakoti.

Sala Borneo gul nū musū i Žiemės Rytus lin-
kay po Tiesumu rokojant kolia 16 ar 17 Szimtū My-
liū toli, didziosa Sureša šale Azijos, ne toli nū ausrin-
nės Indijos šepus Rynėsū Žemės. Szita Sala yra
toke didele, kaip wisa Woketija arba Francuzija. Žmo-
nės, toje gywenantieji, yra iš keleropū Giminiū kilę.
Cze randasi Dajakai, kuriū Giminė yra begu seniau-
sioji ant ands Salos gywenanti; antrieji žmonės te-
nay yra Malajei, ir rodos, kad tie iš ausrinės In-
dijos tenay nusitraukę. Galiausej cze yra ir dar Ryn-
nėsū, kurie taipojau sawo Žemę prastodami tenay yra
saw Dewiskę pasidare. Dajakai bey Rynėsai yra
daugiausej Pagonys, bet Malajei pagal didziauseje
Dali Momėdonai, arba Momėdo Garbintojei, o tieji
yra kelis Kampus ands Salos su jų žmonėmis po sa-
wimi pawertę.

Bet ir Gyropos žmoniū randasi tenay, butent
musū Kaimynai Hollenderei yra Kupczystės dėley
kelis Juriū Pakraščzius ands Salos pasifawinę ir žmo-
nės tenay gywenczius sawo Padūnais padaro, taipo,
jog todel Hollenderiū Karalius yra podraugey Wiešpats
anū Juriū Pakraščziū. Po Hollenderiū Apgynimu ir
labjausej Hollenderiams priklausancziosa Szalisa ands
Salos yra ir musū Ewangelijos Pasuntinei tenay tarp
Dajakū Pagonū sawo Darbą pradėję. Szitosa Hollen-
diskosa Szalisa teka kelios didzios Upės, kaip antay
Pulopetak, Kahajan, Dufon, Kapuas r., o
pagal kožnds Upės Wardę wadinama wis ir ta wisa
Žemės Szalis, per kure ta Upe teka. Wyriausis Mie-
stas ands Szalies Hollenderiams priklausancziids, wadi-
nams Bandziarmasing ir yra didis Kupczystės Mie-
stas, prie Šbegio Upės Bandziar i Jures gulis, kuria-
me kokie 50 Tufstancziū žmoniū gywena. Tame Mieste
gywena ir Hollenderiskis Žemės Waldonas ir tur prie
sawės Zalnierū Pulka, ale tikt menką, ant Suwaldimo
anū žmoniū.

Szitoje Szalije susirubežiojas Hollenderiams pri-
klasantiji Žeme su ta Žeme, kuri momėdiskam Sultanui
priklauso ir kurioj daugiausej Malajei žmonės gywena.
Razbajstę, pries Kristaus Liudininkus išprowitoji, apie
kure mes dabar pasakoti turim, yra iš šitės Sultanisk-
kės Žemės per momėdiskius Malajus kilusi, kurie ir
pagoniskūs Dajakus, Hollenderiū Szalisa gywenan-
czius, ant sawo Pusės traukę, ir jūs ant Razbajstės
perkalbėję. Pirmasis tenay nuzudytasis Kriščionis bu-
wo Sunus nekurio Rynėsio bey Dajakiskės Moteriskės
iš Miesto Bandziarmasing, Wardu Endrėjus,
kursai Gaujės Razbaininkū apniktas, ir wercziamas,
kad jis prie Momėdo prisipažintu, tais žodzeis atsiliepe:
„Aš esmi ir pasiliekti Kriščionis“, ir tūjau keliū Ka-
gotiniū perdurtas, kaip pirmasis kriščioniskas Kraujo

Liudininkas ant Salos Borneo savo Dvasę išleisdams sukrito.

Bet dabar dabokime, ką mums Brolio Bano-Hoefen savo Gromatoje apie aną bjaureję Kazbajystę rašo, butent taipo:

Bandzarmasing, 20. Mei 1859.

Aukštay pagarbintasis Pon Konsistoriolrote!

Jūs dar rasi atsimisite, kad mes 2trajį Novemberi pernay Meto iš Hollandto i Jures pasidavem. Po labay palaimingos Kelionės Turėmis, kuri 104 Dienas truko, parėjom mes 15tąjį Februariju šio Meto sveiki i Bataviją, o iš czion mes nukakom 12tąjį Mercą i Miestą Bandzarmasing, ant pėtinio Krašto Borneos gulinti, o ir cze dar keles Dienas ussitrukinę nukeliawom galiausey 26tąjį Mercą Wakare i Darbawietę Palinkau tam Kampe ands Salos, kurs Palopėtas wadinams, pas Broli Zimmeri. Dgi cze mudu labay dziaugėmos, po dwiejū Metū Atsistyrimo wėl pasimatyti, ir kits kitą apsikabinti gaudamu. Antroj Dienoj as czionay Surinkime žodi apsakiau, po dwiejū Metū Tarpo wėl pirmą Kartą Dajakiskoj Kalboj. Po Pietū mes nukeliawom, Brolio Zimmerio palydėti, i mano Darbawietę Betabarg. Tenay žmonelės dziaugėsi didey, mus išwysdami, o as lyg taipojau buwau pilnas Dziaugsmo, i sawo Darbawietę pargryžes. Anie žmonelės jau pirm to žinę gawe, kad as toje Dienoje ketinęs pargryšti, buwo didey nusiprocewoje, wislab Kwietkomis, Lapijomis ir Wainikais pasweisti ir mums taipo Garbę padarydami, sawo Meilę bey Dziaugsmą kiek tikt imandydami išreikšti. Aš dėkawojau sawo Diewui, kad Žis man taip toli gelbėjes, ir manę wėl i mano Darbą pargražinęs. Aš jaučiausi labay palaimingas ir linksmas, wėl i sawo paprastąjį Pasuntinystės Darbą istatytas budams, ir nusitwėriau taji su nauja Šyla ir nauja Meile.

Tacziau šitas mano Dziaugsmas yra i Smutnybę pawirtęs. Wiešpats yra per ger laikęs, ant musū Darbo iš Naujo Gašpinimą ir Išpustijimą uzleisti, o toki Išpustijimą, kuri ney as, ney kas kitsai ne butumbim misliję. Szepes Nedeles ant sawo mielės Betabarės pasilikęs turėjau as iš cze atstoti su Sawaisis bėgte išbėgdams, kaip Piotas iš Sodomo, ir turėjau Wislab palikti ir Wislab prapulditi. Ant musū Pasuntinystės Darbo yra Wietra pakilus, kaip toji retay kur nors matyta. Keturi iš musū Ewangelijos Pasuntiniū, trys Pasuntiniū Paczios ir du Pasuntiniū Waikeļu yra nurabzajanti, penkios Darbawietės yra išpustitos, ir Pasuntinystės Darbas tarp Dajakū ant Borneos Salos yra abelnay pasiliowes, norint mes tikimės, ji po kokių Gžeso wėl iš Naujo nusitwertiti galėse.

(Daugiaus pareis Num. 40.)

Kaip stow su Pakajumi?

Pakajaus Susnėkėjimai Mieste Žurich wis dar n'ait iš Wietos. Koki Gžesą tie jau buwo powisam pasiliowę, ale dabar šwiežiemš Paliepinamš iš Paryžo bey iš Wyno Miestū i Miestą Žurich parėjus, tay Esterreikiskei bey Francuziskei Pasuntinei wėl yra Susnėjimą laikę, ale dar powisam ne girdima, kad cze kas istaisyta.

Tam Tarpe Italijos Kunigaitystės pakeltasis Maistas jū labjaus nusitwirtin. Žmonės yra ten wisur nūlatay perklusinėti, ar jie sawo prigimtuju Wiešpacziū nori ar ne, lyg kaip kad kas Waikus norėtu paklausti, ar jie sawo Dėwus nori per Dėwus priimti, ar ne? Dgi Bėda tam, kursai tenay bandytu sakyti, kad Wiešpaczei turi wėl pargryšti; Walnybės Prietelei tam begu norėtu Galą padaryti. — Taygi wislas ten sako, kad senieji Wiešpaczei ne turi sawo Waldzią wėl atgauti. Bet Deputiertai anosa Kunigaitystės susirinkusieji yra pas Sardynijos Karaliū Deputacijonū nusunte, sawę jam prisisulidami, ogi tas ir istare, kad jis anū Kunigaitystę berods labay meilijęs, ale jis tikt ne taip galis, kaip noris. Todėl reikiant palukėti, kol Gyropės Wiešpaczei per sawo Pasuntiniū Kongresą laikysę, o jis per Napoleono Pagalbą jau rupisęs, kad jū Kunigaitystės Sardynijos Karalystei busencziūs primustos. Bet Kiti wėl mislij, Ciecorius Napoleons taip wislab sukęs, kad anos wisos maistiskosios Kunigaitystės i wieną taptu suglaustos ir Princui Napoleonui, jo Gencziui, padūtas.

Dgi ir Neapelije taisosi Maistai, bet Ciecorius Napoleons tikt to Gžeso lukur, kuriame jis galėtu šitą Žemę, lyg kaip senasis Napoleons daręs, wienam sawo Gencziū padūti. Englenderi toktai matydami buwo jau labay prieš Napoleoną besipykina, jog Swietis mislijo, kad jau tas Gžesas arti priejes, kuriame Francuzū bey Englenderiū sulipitoji Prietelyste galėtu iširti. Ale štay! Kynėsū Newierybę, prieš Englenderiū bey Francuzū Pasuntiniū ant Peiho-Upės razbajiskame Uzpūlime iš Pasalū išroditoji, padare jau be išyranceję Prietelystę drutesnę. Nėsa dabar Englenderi bey Francuzai turės abeji wienširdžey sutarti ant Kynėsū Pakorawojimo. Ale kelids Englenderiū Geitungos sako, kad ant Pakorawojimo Kynėsū ne reikiant taip labay pasistubintis, bet jū labjaus pirma Namiej ant wisū Pusia prieš koki Uzpūlimą iš Pasalū pasitaisyti. Bet Napoleons tam Tarpe isitaisydin kariskū Sziepjū, Plėnu atrauktū, kures ney jokia Kanulkulke ne galėtu pralaukti. Taygi Pakajaus Niekū Budu n'iera istikims.

Wisofia Žine.

— Rusiskasis Sebastopolės Miestas, kursai pasuntiniame Kare prieš Rusus taip daug minawotas tape, tas gul dar dabar taip išpustitas, jog tikt šen ir

ten dar keli Butai ne susauditi teb'stom, kuriuse Pors Uredininku bey Kupcziu laikos. D ir tieji cze begu tik tol pasiliks, kol jie su Kaulu Pardawimu bey Ispelimu nugramzdytųjų Sziepju Darbo turēs; potam tas Miestas, kaip rodos, pomisam pustas pasiliks. Jau kelios Sziepy's yra kupinay Kaulais prikrautos is ten isėjusios. Rasi bene tai Kaulai tenay Kare nužuvusių Gywoliu, ale tu Rinkėjai, ogi ir patys Kupczei to menkay atboj, ar tarp tu ne rasi bene ir žmoniū Kaulu rastus. Ak tai bjauru, kad Kunai anu Sukstancziū Kareiwju, tenay nužuvusių, ne gaun žemėje ilsetis.

— Ana daug garbamotoji baisingay didžioji Sziepis Lewiatans jau dabar buvo ben Kartą gatama pastojusi ir gawo is sawo Budawojimo Wietos pale Londonēs Miesto ant Juriu linkay isėiti. Englendirai dziaugēs, pitum sawo Ranku Darbu su Pasididzjojimu sahdami, kad ney wiena kita žeme tokiūs didziūs Sziepiēs ne turinti. Ale štay, kas nusidame! Wisi penki Szurkštainei ruko, Garai lēke i Padanges ir Kartai dirbo Wandenij, tą didejē Budawone toliaus irdami, tay su wienu Sykiu Katils, prie wienu Szurkštainio esqsis, Garu Maci pakelti ne trivodams su didziū Trenkimu lyg kokio skaudaus Perkuno plyšo ir didelę Dalį tōs Sziepiēs skaudzey ispuštijo. Keli Matrozai yra isgastingay nuplikyti arba ir šep šime Nusidawime ar balsey subėdawoti arba ir pomisam Galą gamę. Bet dabar wēl daug Gžeso bey Piningu reikēs, šitą Sziepi pataisyti.

— Musu mylimasis Wieszpats Karalius wis dar labay silpnas. Porą Dienū, kaip buvo grajus Dēs pastojēs, tay fitas brangusis Ligonis galėjo is sawo Sangsusiūs Piliēs Majumą i Daržą isžengti ir ezionay ant wiendōs Pusēs pacziūs Karalēnēs, o ant antrōs kokio Darno laikomas pasiwailštineti ir drungname Dre atškwapstyti. Ale Druwi keles Dienas atwēsus, tay Šisai turėjo per Dieną Patalę pasilikti. Dangisklasis Wieszpats te lengwin jam tą sunkėjē Rastą, kurę jis taip ilgay tur nešoti, ir te šiprin ir te žegnoja mieląjē Karalēnē jōs Meilēs Darbe, kuri ji ney paisldama ney atgrisdama didziausioj Wiernybėj promij. Kadangi Sangsusiūs Piliš tik ant Wasarōs Gžeso yra itaisyta, o ne ant žiemōs, tay Wieszpats Karalius, norint sirgdams turēs i Pili, Potsdamo Mieste gulinczē, nugabentas tapti. D cze dabar ir wistās ant Karaliaus Priēmimo taisoma.

— Musu Princas bey Princese Friedrich Wilhelm buvo pirm Trumpo i Szlezingēs Karaliskąj Pili Erdmannsdorf nukeliawusiu, ir norint Dēs ne labay meilingō, bet šaižus buvo, tay fitas aukštasis Poras tacziau kas Dien Kalnūsē pėszioms apsilanke ir ant pat aukščiausiųjų tarp tu uzlipo. Po to jūdu yra Bresliawōs Miesto Meilijimą ispididamu tenay apsilankusiu, kur Miesczionys jūdu su didziausiomis Grožybėmis ir Pagarbinimais prieme. Ale dabar jau jūdu Namūn i Berlyną parkeliawusiu.

— Francuzū Ciecorius Napoleons laikosi dabar su sawo Pacze Miestelije Biarriš, ne toli Spanijōs Kubeziūs Pyrenau Prikalniūsē pale Atlantiniū Juriu labay grajey gulincziame. Ezionay yra ir Belgijōs Karalius Leopolds, artims Gentis Englendirū Karalēnēs, prie Ciecoriaus apsilankēs, ir mislijama, kad fitas Karalius, labay ismintingas budams, procewojas, Ciecoriu ant Apšiemimū perkalbėti, kurie ant Pakajaus Rutwirtinimo galētu derėti.

— Rusai jau per kolia 30 Metū Karą turėjo su Gzerkesais, pale ju pētiniū Kubeziū Uzijoūs Kalnynūsē, wadinamūsē „Kaufasus“ ghywenanczeis. Gzerkesū Wyriausis būwo Wardu Szamyls, o tas per sawo Kytrumą yra Rusams per wisus pastutinūsius Karo Metus daug Darbo padarēs, taipo, jog Rusams ne galima buvo, šitus sawo Neprietelius apgalėti ir daug Sukstancziū ju tenay sawo Smerti turėjo rasti. Ale dabar pirm Trumpo yra Rusai ant Gzerkesū didelē Pergalėjimą apturējē, kuriame ir šiu Wyriausis Szamyls i Rusū Rankas pūle. Die ji dabar gabena i Petersburgkī, ir wisoj Rusū žemėj is to yra didis Dziaugsmas.

— Meklenburgēs Did - Ercikštēje Kolerōs Liga dar wis baisingay žawima, o todelēy tenay dwasiškoji Wyriausybe ir yra Paliepimą dawusi, kad per ang wisą žemę Nedėdinėj antrąjį Oktoberi reikiant Pastininko ir Prisiwertimo Dieną šwēsti ir wisosa Baznycziosa Maldas laikyti, idant Pons Diems ben susimiltu ir sawo skaudzėjē Kykštę nū andōs žemēs šalin attrauktu. Danskoje šita Liga taipojau dar n'iera pasiliowusi, ale tacziau ji jau mažinas. Kaip toji Danskoje labjausey siaute, tay buvo wiens bagots Kupczius, Wardu Ezinkel, is lenkiskajo Miesto Kalis i Danslą nukeliawēs ir ney jokio Uzmokesnio n'indams wienat is Meilēs sawo ypatiskū Budu žmones, Kolerōs Liga apsirgusiūs, isgydēs. Šis Dien ir Nakti gatams buvo, jo Pagalbōs prašantiems prisokti, o Pons Diems jo Darbą ir yra žegnojēs, nēsa kokie 130 ar 150 yra per jo Gydimą pasigawę. Sakoma, kad jis labjausey tik wis per šildanczius Šerimus, o ir per wiršutinius Ušildimus per Kuno Majgojimą šiltu Wandenimi ir Žwyniamimą i šiltus Patalus gydēs, ir taipo Szalti, kurs per Kolerōs Ligą wis Kune liub atšrašis, pergalejēs.

— Konstantino pelije yra Susibuntawojims israštas, kursai ant Nujudimo Sultano ējēs. Sakoma, kad kokiu du Szlmtu ant to buwē susitarę ir dabar šed Kalėjime sawo Korawonēs laukdami.

Preke Karaliaucziuje 26. Septemberi.

Kwiēczi 60—84 Sgr., šwiež. Rugel 40—49 Sgr., Mtejet 35—42 Sgr., Awizos 22—28 Sgr., Zirnei, rain. 60—70 Sgr., balt. 50—55 Sgr., Szaudai 12—13 Sgr. už Centneri, Szienš 18—21 Sgr. už Cent., Koputis 18—21 1/2 Sgr. už Szep., šwiezius Swiestas ant Lurgaus perlams 8—10 Sgr. už Swarą.